

ΔΕΞΙΩΣΙΣ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ κ. ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΚΟΥΓΕΑ *

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορά, ἀγαπητὲ Συνάδελφε, ποῦ σᾶς βλέπομεν ἐν μέσῳ ἡμῶν, ἀφ' ὅτου ἡ Ἀκαδημία σᾶς ἐξέλεξε καὶ ἡ Πολιτεία ἐπεκύρωσε τὴν ἐκλογὴν σας εἰς τὴν τακτικὴν ἔδραν τῆς ἱστορίας. Ἀλλὰ κατὰ πρῶτον σήμερον μᾶς δίδει εὐκαιρίαν ἡ τακτὴ ἡμέρα τῆς ἐπισήμου δεξιώσεως ὑμῶν νὰ σᾶς χαιρετίσωμεν καὶ καλέσωμεν νὰ καταλάβετε τὴν ἔδραν σας. Ἡ ἐπιστήμη τὴν ὁποίαν θεραπεύετε, ὅσον καὶ ἂν θὰ τὴν βλέπουν ἴσως οἱ πολλοὶ εὐπρόσιτον εἰς τοὺς μετὰ ζήλου μελετῶντας τὴν ροὴν τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων, δὲν ἀπαιτεῖ ἀπὸ τοῦς θεράποντας αὐτῆς ὀλιγώτερον πλοῦσια ἐφόδια καὶ κόπους ἐλαφροτέρους ἀπὸ ἐκείνους ποὺ διακρίνουν εἰς τοὺς οἰκείους κύκλους τοὺς ἀκαμάτους ἐργάτας τῶν ἐπιστημῶν. Μάλιστα θὰ ἔλεγα ὅτι αὐτὸς ὁ κάπως δυσπόστατος χαρακτήρ τῆς ἱστορίας, ἡ ὁποία συχνὰ παρεστάθη ὡς νὰ διακυμαίνεται καὶ νὰ παλαίη μεταξὺ τῆς ἐπιστήμης, ἀντικειμενικῆς, καὶ τοῦ ὑποκειμενισμοῦ τῆς τέχνης, ὥστε νὰ γίνεται ἀμφίβολος εἰς ὠρισμένας φιλοσοφικὰς συνειδήσεις ἀκριβῆς καθορισμὸς αὐτῆς, τὸ διφυῆς τοῦτο τῆς ἱστορίας καθιστᾷ τὸ ἔργον τοῦ ἱστορικοῦ περισσότερον ἐπίμοχθον, ἀθλητικώτερον κατόρθωμα παρὰ τὸ ἔργον τῶν διατριβόντων εἰς ἄλλους ἀπαρασαλεύτους εἰς τὰ θεμέλιά των κόσμους. Καὶ θὰ εἶχε πολὺν δίκαιον ὁ ὑπέροχος ἱστορικὸς τοῦ «Ἀρχαίου Ἀστεως», ἡ ἑκατονταετηρεὶς τῆς γεννήσεως τοῦ ὁποίου κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο πανηγυρίζεται καὶ αὐτὴ εἰς τὴν Γαλ-

* Συνεδρία τῆς 10 Ἀπριλίου 1930.

λίαν, θὰ εἶχε πολὺ δίκαιον ὁ Fustel de Coulange — τὸ ἀνέφερε πρὸ τινος παλαιὸς μαθητῆς του, σήμερον ἀκαδημαϊκός, — ὅτε εἰς μίαν ἀπὸ τὰς παραδόσεις του εἰς τὴν Ecole Normale εὐρέθη πρὸ ἐνὸς δυσεξερευνητοῦ κειμένου διέκοψεν ἀποτόμως τὸ μάθημά του, ἀκίνητος παρέμεινε, σιωπηλός, γυρτός, καὶ τὸν ἤκουσαν μετὰ τινος στιγμῆς νὰ ψιθυρίζῃ: « Comme l'histoire est difficile! »

Ἡ κρίσις τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἀκαδημαϊκῶν συναδέλφων κατὰ τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν, ἡ ἐξαίρουσα τὴν διακρίνουσαν τὰς πραγματείας σας ὀρθὴν μέθοδον, πρωτοτυπίαν καὶ ἐξερευνητικότητά κάμνει νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἀνήκετε εἰς τοὺς γνωρίζοντας νὰ ὑπερνικῶν τοιαύτας ἀπελπιστικὰς δυσκολίας. Ἀλλὰ περὶ τούτων ἀρμόδιος μετὰ κύρους νὰ διαλάβῃ σήμερον, τριπλοῦς θὰ ἔλεγα εἰς τὴν συναδελφότητά του μαζί σας, τοῦ Πανεπιστημίου, τῆς Ἀκαδημίας καὶ τῆς Ἱστορίας συνάδελφος, ὁ κ. Κ. Ἀμαντος, καθιστῶν περιττὸν εἰς ἐμὲ περαιτέρω λόγον διὰ σᾶς. Ὅμως ἀξίζει καταλήγων καὶ ἀπλῶς νὰ μνημονεύσω τρία σημεῖα εἰς τὸ ἔργον σας, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα καὶ μόνον ἀκουόμενα συγκινοῦν ὄχι ἀποκλειστικῶς τοὺς ὁμοφύλους σας εἰδήμονας, ἀλλὰ τὰς Ἑλληνικὰς καρδίας. Εἶναι ἡ ἰδέα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καθὼς ἐν πρώτοις ἀνεπτύχθη εἰς τοὺς Ἕλληνας, εἶναι τὸ χρυσοβούλλον τοῦ τελευταίου αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου, εἶναι, κυριώτατα, τὸ θέμα τῆς σημερινῆς ὀμιλίας σας, πόσον ἐπίκαιρον εἰς τὸ πανηγυρικὸν τοῦτο ἔτος, ὁ μέγας ἱστορικὸς τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος, ὁ Κωνσταντῖνος Παπαρηγόπουλος.

ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ Κ. Σ. ΚΟΥΓΕΑ

ΥΠΟ Κ. ΑΜΑΝΤΟΥ

Εἶμαι εὐτυχῆς, ἀγαπητὲ Συναδέλφε, διότι προσφωνῶ Ὑμᾶς σήμερον ὡς νέον τακτικὸν μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καὶ ἔχω νὰ ὀμιλήσω περὶ ἐργασίας ἐπιστημονικῆς πρωτοτύπου καὶ ἀξιολογωτάτης.

Ἡ νεωτέρα ἱστορικὴ ἔρευνα ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς, τοῦ ἀειμνήστου Ἀνδρέου Μουστοξύδου, μέχρι τοῦ τέλους τῆς πρώτης ἑκατονταετίας ἀπὸ τῆς Ἀνεξαρτησίας ἀνέδειξε πολλοὺς ἀξιολόγους ἐρευνητὰς τῆς ἱστορίας